Εισήγηση του Β. Τακτικού

Αγαπητοί φίλοι,
Είμαστε σήμερα εδώ για να δώσουμε μια συνέχεια στο συνέδριο που έγινε στην Ηλεία 25-27 Ιουνίου με θέμα «Κοινωνική Οικονομία και Πράσινη Ανάπτυξη εν μέσω κρίσης»
Να δώσουμε μια συνέχεια στην πρόταση για τις «Κοινωνικές Συμπράξεις» σε επίπεδο περιφέρειας και τοπικής αυτοδιοίκησης με την συμμετοχή των οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών και των επιχειρήσεων με στόχο την ενίσχυση στην πράξη αυτής της οριζόντιας συνεργασίας προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Θα αναφερθούμε με την σειρά στο πραγματιστικό φαινόμενο της κοινωνικής οικονομίας.
Στο κοινωνικό μνημόνιο ως αντιστάθμισμα την δημοσιονομική πίεση και στην κρίση.
Στην αντιμετώπιση του θεσμικού ελλείμματος που παρουσιάζει η χώρα μας στην κοινωνική οικονομία.
Στο πρόβλημα που παρουσιάζεται σχετικά με την συνεργατική κουλτούρα και την δια βίου μάθηση.
Στις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που παρουσιάζει το πρόγραμμα «Καλλικράτης» σε σχέση με την κοινωνική και πράσινη ανάπτυξη.

Πως μπορούν να αναπτυχθούν οι κοινωνικές επιχειρήσεις στη Ηλεια.

Η κοινωνική οικονομία δεν είναι μια επινόηση εκ των άνω της πολιτικής. Δεν είναι ιδεολόγημα παράγωγο μιας μεγάλης ιδεολογικής θεωρίας .Την συναντάμε μπροστά μας ως κατάσταση ανάγκης, κάθε μέρα σε διάφορες μορφές. Την συναντάμε σε πρωτοβουλίες για κοινωφελή έργα, αγαθά και υπηρεσίες. Την συναντάμε ως οργάνωση της αλληλεγγύης που καταλήγει σε κοινωνική επιχειρηματικότητα. Με στόχο την διαρκή της αποτελεσματικότητα. Στον πολιτισμό το περιβάλλον και την παιδεία. Τώρα, η οικονομική κρίση και η εξάπλωση της φτώχειας την καθιστά αναγκαία προϋπόθεση για ρεαλιστικές λύσεις.
Έτσι συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανεργίας με την δημιουργία απασχόλησης, συμβάλλει στην αναδιανομή του εισοδήματος.
Σε κάθε περίπτωση κινητήρια δύναμη της κοινωνικής οικονομίας αλλά και της πράσινης ανάπτυξης είναι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Το κοινωνικό κεφάλαιο που προκύπτει από την οριζόντια συνεργασία και τα κοινωνικά δίκτυα.

Το δίκτυο 'Σύμπραξη' Μ.Κ.Ο. τα τελευταία δυο χρόνια έχει πάρει μια σειρά από σημαντικές πρωτοβουλίες για την συνεργασία των πρωτοβάθμιων περιβαλλοντικών οργανώσεων μεταξύ τους, με κορυφαία από αυτές τις κοινωνικές συμπράξεις με την τοπική αυτοδιοίκηση και το μνημόνιο συνεργασίας.
Παράλληλα , έχει υποβάλλει σχετικά υπομνήματα στο υπουργείο περιβάλλοντος, την ΚΕΔΚΕ και ξεχωριστά σε πάνω από είκοσι Δήμους

Σε θέματα κοινωνικής οικονομίας πράσινης ανάπτυξης και εθελοντισμού έχει συμμετάσχει με εισηγήσεις σε ημερίδες και τοπικά συνέδρια Δήμων που συνδιοργανώθηκαν με το «έργο πολιτών» το κρατικό οργανισμό εθελοντισμού. Ενδεικτικά αναφέρουμε της Υπερνομαρχίας Έβρου-Ροδόπης, του Δήμου Πατρών, της Νομαρχίας Ηλείας και άλλων μικρότερων Δήμων. Στις 22 Σεπτεμβρίου έγινε μια ανάλογη εκδήλωση στο Δήμο Αγίας Παρασκευής.

Για τα παραπάνω ζητήματα έχουμε κοινοποιήσει σχετικές εισηγήσεις που είναι αναρτημένες στο διαδίκτυο.
Το δίκτυο « Σύμπραξη Μ.Κ.Ο. » έχει αναδείξει με έρευνες και μελέτες το 'θεσμικό έλλειμμα ' της κοινωνικής οικονομίας στην χώρα μας που σχετίζεται με τον μη κερδοσκοπικό τομέα και τον εθελοντισμό και καταβάλλει προσπάθειες να κινητοποιηθούν όλες οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αλλά να πάρει και η πολιτεία τις ευθύνες τις.
Χαρακτηριστική είναι η παρέμβαση του δικτύου στο ζήτημα « δια βίου μάθησης » με υπόμνημά της για τον ενεργό ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Με την παρέμβαση αυτή πετύχαμε τουλάχιστον την άρση του αποκλεισμού των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων που υπήρχε σε σχέση με επιλέξιμους φορείς.

Στο χώρο της οικολογίας

Το Δίκτυο Σύμπραξη Μ.Κ.Ο. έχει κάνει διακριτή την παρουσία του διαχωρίζοντας την θέση του από μονοδιάστατο περιβαλλοντισμό και ακτιβισμό που κυριαρχεί ως φιλοσοφία και πρακτική και αρνείται την οριζόντια συνεργασία βαθαίνοντας έτσι το κατακερματισμό της κοινωνίας.
Εμείς πιστεύουμε στην πολυδιάστατη μαζική συμμετοχική οικολογία όλων. Δεν αποδεχόμαστε την έμμεση πολιτική ηγεμονία των lobbies που θέλουν να εξουσιάζουν το χώρο αλλά προτάσσουμε την συμμετοχική Δημοκρατία.
Διεκδικούμε λοιπόν την ανάπτυξη της συμμετοχικής Δημοκρατίας στο χώρο της οικολογίας

ως μόνη δυνατή προοπτική για να αντιμετωπιστούν τα μεγάλα ζητήματα της κλιματικής αλλαγής και της πολυπλοκότητας του αστικού περιβάλλοντος

Η ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από την κρίση που διανύουμε σήμερα πήραμε όλοι ένα μεγάλο μάθημα οικονομικής ιστορίας, για τα όρια του κοινωνικού κράτους, για το ρόλο του δημοσίου. Το όνειρο όλων για μια θέση στο δημόσιο έγινε όνειρο εφιαλτικό στην πολιτική πραγματικότητα και έφερε το τεράστιο δημοσιονομικό έλλειμμα.
Ο διπλασιασμός των δημοσίων υπαλλήλων μέσα σε λίγα χρόνια χωρίς την αντίστοιχη ανάπτυξη της παραγωγικότητας και αποδοτικότητας του δημοσίου τομέα έφερε την οικονομία στο χείλος του γκρεμού. Δημιούργησε νέους προνομιούχους από την πλευρά και οικονομικά αποκλεισμένους από την άλλη, ανθρώπους με σταθερά εισοδήματα εις βάρος των φορολογούμενων και αλλους χωρίς κανένα εισόδημα.

Το που πήγαν τα λεφτά το γνωρίζουμε πλέον. Το μεγαλύτερο μέρος70% των εσόδων πήγε για μισθούς και συντάξεις του δημοσίου.
Τώρα έρχεται η αναγκαστική προσαρμογή και η αναγκαστική αναδιανομή. Η αιτία δεν είναι το μνημόνιο και το ΔΝΤ. Είναι το ίδιο το χρέος που δημιουργήσαμε ως χώρα, η σπατάλη, ο ανορθολογισμός. Το μνημόνιο είναι αποτέλεσμα η αναγκαστική προσαρμογή πριν την ολοκληρωτική κατάρρευση.
Για αυτό είναι ανάγκη να μιλήσουμε και για ένα άλλο μνημόνιο, το κοινωνικό μνημόνιο ως αντιστάθμισμα του μνημονίου με το ΔΝΤ.

ΤΟ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ» ΩΣ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΙΕΣΗΣ

Η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει ότι ετοιμάζει ένα νέο κοινωνικό πακέτο 3 δις για τη ενίσχυση της εργασίας, των κοινωνικά αδυνατών και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
Θεωρούμε ότι η σύνδεση του πακέτου με την επιχειρηματικότητα είναι στρατηγικής σημασίας.

Οι προϋποθέσεις επιτυχίας του «κοινωνικού μνημονίου» δεν εξαρτώνται μόνον από τον κρατικό μηχανισμό αλλά και από την συμμετοχή της κοινωνίας σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο κοινωνικής και επιχειρηματικής δράσης.
Αυτή την περίοδο, σε αντίθεση με τα μεγάλα επιτεύγματα της εξωτερικής πολιτικής και της προσέλκυσης ξένων μεγάλων επενδύσεων, η ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας που είναι και βασικός στόχος του «κοινωνικού μνημονίου» δεν εξαρτάται μόνον από την υψηλή πολιτική ..αλλά κυρίως από τις θεσμικές διαδικασίες που κινητοποιούνται μέσα στην κοινωνία.

Σήμερα οι πολιτικές για την κοινωνική οικονομία κινούνται σε υποτονικό επίπεδο στην χώρα μας όχι μόνον από ευθύνη της κυβέρνησης αλλά κυρίως από έλλειμμα ευθύνη των συλλογικών φορέων της ΤΑ. και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Το θεσμικό έλλειμμα που είναι και σύνδρομο της διαφθοράς και έλλειμμα συλλογικής κουλτούρας και συνεργασίας για να αντιμετωπιστεί απαιτεί κινητοποίηση νέων δυνάμεων μορφωτικό κίνημα και νέες κοινωνικές συμπράξεις.

Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ

Η Ελλάδα έχει ένα πρόσθετο πρόβλημα πέραν της δημοσιονομικού ελλείμματος και αυτό είναι το έλλειμμα της κοινωνικής οικονομίας που είναι και μια από τις γενεσιουργές αιτίες της έκτασης που έχει λάβει σήμερα η κρίση..
Η«Κοινωνική Οικονομία» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί το κρυφό έλλειμμα της χώρας, καθώς είναι εμφανής η υστέρηση σε σχέση με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο. Τα στοιχεία που έχουμε να σημειώσουμε είναι ενδεικτικά προς το μέγεθος του προβλήματος.

Στην Ελλάδα με πληθυσμό μόλις στο 1% της Ευρωπαϊκής Ένωσης λαμβάνουμε το 6%

περίπου των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Όμως παρά αυτή την προνομιακή θέση, τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά σε σχέση με την αξιοποίηση αυτών την τελευταία εικοσαετία που λειτουργεί ο θεσμός. Σε ότι αφορά το 4ο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης έχουμε μεγάλη καθυστέρηση απορρόφησης πόρων όπως διαπιστώνει η Ε.Ε. στην εκτέλεση του ΕΣΠΑ.

Ενδεικτικό είναι ότι το Μάιο του 2010 οι κοινοτικοί εκπρόσωποι που επισκέφθηκαν τη χώρα μας περιέγραψαν με τα πλέον μελανά χρώματα την πορεία εκτέλεσης του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), η απορροφητικότητα του οποίου υπολείπεται του μέσου κοινοτικού όρου.

Προτάσεις μας:
Η αντιμετώπιση του θεσμικού ελλείμματος της κοινωνικής οικονομίας απαιτεί ολοκληρωμένο σχεδιασμό αντιμετώπιση του κατακερματισμού της διοίκησης και πόρων, αντιμετώπιση της κατασπατάλησης των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου από την γραφειοκρατία και τους ενδιάμεσους, χωρίς να φτάνουν στο τελικό αποδέκτη, τον αδύναμο πολίτη.
Περιμένουμε να αντιμετωπιστεί κάποτε η τραγική .....
Για του λόγου το αληθές αρκεί μια έρευνα σε αυτό το πεδίο θα αποδείξει την τραγική κατάσταση που επικρατεί, στην διαχείριση των πόρων στην δια βίου μάθηση και στα προγράμματα κατάρτισης των ανέργων.

1. Δημιουργία επιμελητηρίων κοινωνικής οικονομίας με την συμμετοχή των Οργανώσεών της Κοινωνίας Πολιτών και των Κοινωνικών Επιχειρήσεων.
Συντονισμός των Υπουργείων Εργασίας, Παιδείας, Υγείας, Περιβάλλοντος και περιφερειακής Ανάπτυξης.

2. Καθιέρωση της ουσιαστικής διαβούλευσης για θέματα κοινωνικής οικονομίας και πράσινης ανάπτυξης, με βάση την γνήσια εκπροσώπηση των οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών και των κοινωνικών φορέων που εμπλέκονται στην κοινωνική οικονομία με τις αρχές της συμμετοχικής δημοκρατίας.
Η κυβέρνηση πρέπει να απαιτήσει την γνήσια εκπροσώπηση και να μην βολεύεται με εικονικές εκπροσωπήσεις.

Του μεμονωμένου πολίτη / επισημάνουμε ότι αυτό δεν αντικαθιστά τις συλλογικότητες.

3. Άμεση σύνδεση της "Δια Βίου Μάθησης" με την κοινωνικής επιμόρφωση, την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία με την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση με στόχο μετρήσιμα αποτελέσματα στην αντιμετώπιση ανεργίας, αλλά και την ενίσχυση ενός μορφωτικού κινήματος.

Καμία προσπάθεια δεν μπορεί να αποδώσει ουσιαστικά στην δια ..... εάν δεν υπερπηδηθούν τα "προνόμια" της γραφειοκρατίας που ροκανίζει τους πόρους από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για να δοθούν στον πραγματικό δικαιούχο, τον αδύναμο πολίτη.

Γιατί εδώ έχουμε ένα φαινόμενο στο οποίο δια μέσω της δια βίου μάθησης επιδοτείται η γραφειοκρατία και οι ενδιάμεσοι.

4. Για να επιτύχει η αλλαγή στην επιδοματική πολιτική με στόχο την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας προϋπόθεση είναι η στόχευση στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών σε μετρήσιμους στόχους.

Οι επιλέξιμες λοιπόν ενέργειες και δαπάνες θα πρέπει αν γίνονται σε επιχειρήσεις και εργαζόμενους που προσφέρουν προστιθέμενη αξία στην τοπική κοινωνία, κοινωφελές έργο και βιωματική κατάρτιση στους νέους εργαζόμενους.

5. Δημιουργία θεσμικών υποδομών χρηματοδότησης για την βιωσιμότητα των κοινωνικών και πράσινων επιχειρήσεων πέρα από την αρχική επιδότηση για την ίδρυση. Εξασφάλιση της πρόσβασης τους στο τραπεζικό σύστημα, ενθάρρυνση ηθικών, πράσινων και συνεταιριστικών τραπεζών εκεί που αναδεικνύονται σχετικές πρωτοβουλίες από την κοινωνία

6)Ο σχεδιασμός για την κοινωνική οικονομία εκτός των άλλων προγραμμάτων πρέπει να προβλέπει την προκήρυξη ενός μέτρου για "πρότυπα καινοτόμα σχέδια ανάπτυξής" στην κοινωνική οικονομία, το περιβάλλον και την πράσινη επιχειρηματικότητα.

Να προβλέπει τις κοινωνικές συμπράξεις τοπικής αυτοδιοίκησης, οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και επιχειρήσεων. Να προσφέρει περιθώρια συμμετοχής και δημοκρατικού προγραμματισμού σε επίπεδο περιφέρειας και τοπικών κοινωνιών στο πλαίσιο υλοποίησης του σχεδίου "Καλλικράτης".

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το δίκτυο ‘Σύμπραξη' Μ.Κ.Ο σχετικά με την δια βίου μάθηση έχει διατυπώσει δυο βασικά προβλήματα.
Πρώτον την έμμεση ταύτιση της «δια βίου μάθησης» με την τυπική σχολική εκπαίδευση που την καθιστά εξάρτημα της και προέκταση της ακυρώνοντας την ξεχωριστή σημασία της.
Και δεύτερον, την απορρόφηση των προβλεπόμενων πόρων της δια βίου μάθησης που προέρχονται από τη ΕΕ.. και προορίζονται για την άτυπη εκπαίδευση στο χώρο της εργασίας και της κοινωνικής δράσης και συμμετοχής από γραφειοκρατικούς και συντεχνίες με αποτέλεσμα οι πόροι αυτοί να καταλήγουν ως επιμίσθιο προνομιούχων. Ταυτόχρονα εμποδίζονται να διανεμηθούν προς τα κάτω, στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ώστε να μεταφέρουν γνώση σε ευρύτερα κοινωνικά στρώματα και τον αδύναμο πολίτη..
Έτσι, με διάφορα γραφειοκρατικά τεχνάσματα αποκλείεται το σύνολο των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, εκτός από ελάχιστες ΜΚΟ, οι οποίες έχουν πιστοποιηθεί ή πρόκειται να πιστοποιηθούν με κριτήρια που απαιτούν μεγάλες εγκαταστάσεις, σχολικές αίθουσες και επιχειρηματικές επενδύσεις που ασφαλώς ξεφεύγουν από το συνήθη ρόλο των ΜΚΟ αλλά και από την ουσία της βιωματικής μάθησης που είναι το ζητούμενο .

Η ένστασή μας προς το νομοσχέδιο δεν αφορά την αντιπαράθεση προς τις τυπικές μορφές της εκπαίδευσης που γίνεται από το κράτος και τους ιδιώτες. Ούτε οι ΜΚΟ διεκδικούν πόρους που δικαιωματικά ανήκουν στην τυπική εκπαίδευση, τα ΚΕΚ, ΙΕΚ κ.λ.π.

Η ένστασή μας είναι ότι εκμηδενίζονται δικαιώματα και δυνατότητες των συλλογικών οργανώσεων να διαδραματίσουν το ρόλο τους και ειδικότερα προς τους κοινωνικά αδύναμους και προς στις μειονεκτικές και ορεινές περιοχές.
Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διεκδικούν ακριβώς εκείνο το κομμάτι των πόρων που τους αναλογεί όχι από το ελληνικό κράτος, αλλά για εκείνο που προβλέπεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από τη συνθήκη της Λισσαβόνας και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο προς τις ΜΚΟ. Εδώ υπάρχει μια συστηματική στρέβλωση από την κρατική γραφειοκρατία για το νόημα της δια βίου μάθησης που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Πχ. μια επιτυχημένη περιβαλλοντική οργάνωση όπως επίσης στο χώρο της υγείας και ανθρωπιστικής βοήθειας με κοινωνική απήχηση και αναγνωσιμότητα στο έργο της δεν χρειάζεται να κατέχει και σχολικές αίθουσες, όπως απαιτούν οι πιστοποιήσεις του Υπουργείου Παιδείας- μπορεί να χρησιμοποιήσει άλλους δημόσιους ή ιδιωτικούς χώρους για να κάνει περιβαλλοντική εκπαίδευση στο αντικείμενο που κατέχει καλύτερα από οποιονδήποτε άλλον, που έχει επιδοθεί στη βιομηχανία σεμιναρίων και εικονικών σε μεγάλο βαθμό παρακολουθήσεων μόνο και μόνον για τις επιδοτήσεις.

Δεν μπορούμε, επομένως, να έχουμε νέο αναπτυξιακό μοντέλο κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ακυρώνοντας τη δυναμική της εξωσχολικής δια βίου μάθησης και εμπειρίας, καθιστώντας την γραφειοκρατική και υποτάσσοντάς την στην υπερρυθμιστικότητα του κράτους.

Για να αντιμετωπιστεί αυτή η στρέβλωση προτείνουμε:
Καθιέρωση της ουσιαστικής διαβούλευσης για θέματα κοινωνικής οικονομίας και πράσινης ανάπτυξης, με βάση την γνήσια εκπροσώπηση των οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών και των κοινωνικών φορέων που εμπλέκονται στην κοινωνική οικονομία με τις αρχές της συμμετοχικής δημοκρατίας.
Άμεση σύνδεση της "Δια Βίου Μάθησης" με την κοινωνικής επιμόρφωση, την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία με την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση με στόχο μετρήσιμα αποτελέσματα στην αντιμετώπιση ανεργίας, αλλά και την ενίσχυση ενός μορφωτικού κινήματος.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» ΚΑΙ Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το σχέδιο "Καλλικράτης" είναι μεγάλη ευκαιρία να συνδεθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση με ένα νέο αναπτυξιακό μοντέλο το οποίο να βασίζεται στην ανάπτυξη της κοινωνικής και πράσινης οικονομίας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει το συγκριτικό πλεονέκτημα να βρίσκεται πιο κοντά στο πολίτη σε σχέση με το κράτος και με αυτήν της έννοια να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε τοπικό επίπεδο σε αναδυόμενους τομείς της πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Έχει το πλεονέκτημα να συνθέσει το τοπικό κοινωνικό κεφάλαιο οριζόντιας συνεργασίας με τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών.

Παράλληλα, γίνεται μια σημαντική τομή στην διοίκηση για να συνδεθούν οι στόχοι της Κοινωνικής Οικονομίας που προωθούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση περισσότερο με τις τοπικές κοινωνίες και να υπερπηδηθούν γραφειοκρατικά εμπόδια, της κακοδιαχείρισης που ισχύει σε μεγάλο βαθμό σήμερα στην διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων.

Το σχέδιο "Καλλικράτης" μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτό τον βασικό στόχο καθώς από την μια μεριά περιορίζει τον κατακερματισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και από την άλλη είναι σε θέση να συμβάλει ουσιαστικά στην αποκέντρωση της κρατικής γραφειοκρατίας, με την συγκρότηση νέων Δήμων με διαχειριστική επάρκεια αναπτυξιακού προσανατολισμού.

Θα πρέπει να δούμε ότι το επίμαχο σημείο της κριτικής που δέχεται το σχέδιο "Καλλικράτης" είναι ότι δεν υπάρχουν πρόσθετοι πόροι σε αντίθεση με το πρόγραμμα "Καποδίστριας" και αυτός είναι ο λόγος αντιδράσεων. Πρόκειται όμως για δύο ξεχωριστές φάσεις της Διοικητικής Μεταρρύθμισης, με διαφορετικούς ποιοτικούς στόχους.

Τότε, πριν 12 χρόνια έπρεπε να δημιουργηθούν πρόσθετοι Δήμοι πέραν από τους αστικούς Δήμους και αυτό απαιτούσε πρόσθετες υλικές υποδομές σε κτίρια και πρόσθετο προσωπικό. Σήμερα έχουμε μια ποσοτική μεταβολή.

Τώρα, όχι μόνον δεν υπάρχουν πρόσθετες ανάγκες υλικών υποδομών και προσωπικού αλλά μειωμένες ανάγκες για αντίστοιχες δαπάνες. Αλλά και για πάγιες λειτουργικές ανάγκες, εφόσον το σχέδιο περιορίζει τόσο το υπαλληλικό προσωπικό όσο και το αμειβόμενο πολιτικό προσωπικό, εξοικονομώντας πόρους για δράσεις με κοινωνικό όφελος. Συνολική ετήσια εξοικονόμηση 1.185.000.000 ευρώ από τον περιορισμό λειτουργικών δαπανών και την ορθολογική αξιοποίηση υπαρχόντων πόρων. Επιπλέον εξοικονόμηση

75.000.000 ευρώ ανά εκλογική περίοδο λόγω της σύμπτωσης με τις ευρωεκλογές. Οι δραστικές συνενώσεις επηρεάζουν το σύνολο της δομής και λειτουργίας των ΟΤΑ οδηγώντας σε σημαντική εξοικονόμηση πόρων. Για παράδειγμα, ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων από 16.150 που είναι σήμερα περιορίζεται στους μισούς περίπου

Από την άλλη μεριά οι Δήμοι πλέον αποκτούν ένα αξιόπιστο μέγεθος για να αναλάβουν αναπτυξιακό ρόλο καθώς και οι δημοτικές επιχειρήσεις περιορίζονται σε αριθμό αλλά αυξάνοντας σε μέγεθος τις ικανότητες τους για να μπορούν να υλοποιήσουν προγράμματα με διαχειριστική επάρκεια και έλεγχο.

Αυτή η ποιοτική διαφοροποίηση των Δήμων η οποία επιτυγχάνεται με την διοικητική μπορεί να φέρει ριζικές αλλαγές στις παρεχόμενες υπηρεσίες στο πολίτη αλλά και τον αναπτυξιακό ρόλο, που μπορεί να διαδραματίσει η Τ.Α. στην διαχείριση προγραμμάτων κοινωνικής μέριμνας που τώρα διαχειρίζεται το κράτος.

Συγκεκριμένα η Τ.Α. από το σχέδιο «Καλλικράτης» μπορεί να διεκδικήσει σημαντικότερο ρόλο για την διαχείριση προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του ΕΣΠΑ.

Το ζητούμενο σε αυτή την συγκυρία δεν μπορεί να είναι η αύξηση των δαπανών από το κράτος αλλά η καλύτερη και αποδοτικότερη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων όπως και η μεταφορά πόρων από το κράτος και την ΕΕ διάμεσω υφιστάμενων προγραμμάτων.

Γιατί η αλήθεια είναι ότι υπήρχαν πόροι που κατασπαταλήθηκαν από την γραφειοκρατία αλλά και από τον πολυκατακερματισμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αύξηση της ικανότητας λοιπόν για να αξιοποιηθούν με ευρηματικότητας και κοινωνική επιχειρηματικότητα οι πόροι.

Αυτό που δεν έχει συνειδητοποιηθεί ακόμη από την πλευρά των πολλών αιρετών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ότι αντί να διεκδικούν πρόσθετους πόρους απευθείας από το κράτος, σε μια εποχή κρίσης δημοσιονομικής στενότητας θα έπρεπε να διεκδικούν πόρους από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και

το Ταμείο Συνοχής, επυτιχγανοντας καλύτερα αποτελέσματα.

Εδώ όμως χρειάζεται καινοτομική προσέγγισης για να διεκδικήσουν πόρους σε αυτό το πεδίο μέσα από «συμπράξεις» για την κοινωνική οικονομία και το περιβάλλον. Οι οποίες μπορούν να εξασφαλίσουν και το απαραίτητο κοινωνικό κεφάλαιο και την συμμετοχή των πολιτών.

Συμπράξεις για το αστικό και οικιστικό περιβάλλον
Συμπράξεις για την προστασία δασών και οικοσυστημάτων
Συμπράξεις για την τοπική απασχόληση και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού
Συμπράξεις για την κοινωνική φροντίδα ηλικιωμένων και κοινωνικά αδύναμων ομάδων πληθυσμού
Συμπράξεις οποίες προβλέπονται και από ειδικά πιλοτικά Ευρωπαϊκά Προγράμματα τα οποία όμως δεν εξελίσσονται στην χώρα μας σε πολιτικές για τους Δήμους.

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Το σχέδιο δράσης αφορά την Σύμπραξη ΥΠΕΚΑ με συνεργαζόμενους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμους) ΜΚΟ για την πράσινη ανάπτυξη στο αστικό περιβάλλον και την προστασία για το φυσικό περιβάλλον με διαδικασίες συμμετοχικής δημοκρατίας.
Ειδικότερα αφορά την "μοντελοποίηση" και πολαπλασιαστικότητα ενός σχεδίου καλών πρακτικών οριζόντιας συνεργασίας το οποίο έχει εφαρμοστεί με επιτυχία στην πράξη σε μικρή κλίμακα από τις συμμετέχουσες στο πρόγραμμα οργανώσεις σε δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης.
Επίσης, το σχέδιο αποσκοπεί στην εξέλιξη ενός ολοκληρωμένου "μοντέλου εκθέσεων περιβάλλοντος" και συμμετοχής των ενεργών πολιτών για τις πράσινες πόλεις και το φυσικό περιβάλλον και στην υλοποίηση τοπικών σχεδίων δράσης.
Το συγκεκριμένο σχέδιο οριζόντιας συνεργασίας εξασφαλίζει σταθερή αξία στην εθελοντική συμμετοχή και την εμπλοκή σε διαδραστικά γεγονότα με την συμμετοχή για όλες τις οργανώσεις κτπ. Επίσης, το έργο εξασφαλίζει την συντεταγμένη παρουσίαση επικαίρων θεματικών για το αστικό περιβάλλον, την συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στην διαβούλευση, στην δια βίου μάθηση με συγκεκριμένα μετρήσιμα αποτελέσματα παρεμβάσεων.
.
Πρόκειται για ένα αειφορικό σχέδιο δράσης που εξυπηρετεί περιβαλλοντικούς και επικοινωνιακούς στόχους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχουν υπογράφει προκαταβολικά μνημόνια συνεργασίας με Οργανώσεις της Κοινωνίας Πολιτών για αυτό τον σκοπό και έχουν

εκδηλώσει την πρόθεση συντονισμού και συνεργασίας.
Συγκεκριμένα προβλέπει ένα περιεχόμενο δράσεων για τις πράσινες πόλεις με στόχο να δώσει αντικείμενο στα νεοσύστατα γραφεία εθελοντισμού και περιβάλλοντος των Δήμων να αξιοποιήσουν την προσφορά των εθελοντών για ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας και στις ΜΚΟ την δυνατότητα να λειτουργήσουν δημιουργικά μαζί με την Τ.Α.

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο μπορεί να αποτελέσει την βάση δομημένης συνεργασίας οριζόντιου συντονισμού ΥΠΕΚΑ- ΚΕΔΚΕ και οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών για την εφαρμογή δράσεων για το αστικό περιβάλλον, για το πράσινο στην πόλη, για το περιβάλλον και υγεία.
Στρατηγικός Στόχος είναι με βασικό άξονα την Τ.Α. και μέσω της ΚΕΔΚΕ να περάσει πανελλαδικά το περιβάλλον και ο εθελοντισμός ως πολιτική πρακτική με συντεταγμένη την οριζόντια συνεργασία με τις Ο.Κ.Π.
Παράλληλα, να αντιμετωπιστεί ο κατακερματισμός και αποσπασματικές ενέργειες που γίνονται από διάφορα Υπουργεία και την Τοπική Αυτοδιοίκησης για θέματα που χρήζουν κοινής αντιμετώπισης.

Ο στόχος του σχεδίου είναι να προωθήσει την οριζόντια συνεργασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των Οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών με συμμετοχικές διαδικασίες για την «πράσινη ανάπτυξη για όλους» και ειδικότερα για τις μη προνομιούχες κοινωνικές ομάδες και συνοικίες, σε δράσεις για το περιβάλλον και την κοινωνική οικονομία.
Ειδικότερα το προτεινόμενο έργο επιδιώκει με τις δράσεις:
• Να προσφέρει την δυνατότητα και την διάδοση τεχνογνωσίας σε εθελοντικές ομάδες καθώς και την συμμετοχή τους σε πρωτοβουλίες για να εκφραστούν και να συμμετέχουν μέσα από ένα συντονισμένο σχέδιο οριζόντιας συνεργασίας δημιουργικά στο Δήμο τους και στην συνοικία τους για το αστικό περιβάλλον.
• Να συνδυάσει την πράσινη ανάπτυξη με την κοινωνική οικονομία.
• Την μοντελοποίηση καλών πρακτικών για το περιβάλλον και την δημιουργία εγχειριδίου για αυτό το σκοπό.
• Να συνδιαμορφώσουν γεγονότα μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες και διαβουλεύσεις και επιδείξεις καλών πρακτικών με παραδοτέα τις εκθέσεις περιβάλλοντος και πράσινης ανάπτυξης.
Την δημιουργία κέντρου περιβαλλοντικής πληροφόρησης και πράσινης επιχειρηματικότητας.

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα θα είναι η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου συνεργασίας των εμπλεκόμενων οργανισμών και δικτύων για την θεσμική ανάπτυξη του χώρου της κοινωνικής οικονομίας και της πράσινης ανάπτυξης .
Ο συντονισμός και προγραμματική συμφωνία για να αξιοποιηθούν με εποικοδομητικό τρόπο

τα δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών από τους αρμόδιους κρατικούς οργανισμούς και την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η προώθηση του μνημονίου συνεργασίας το οποίο έχει υπογραφεί ήδη από αρκετούς Δήμους στο επίπεδο της ΤΕΔΚΝΑ Αττικής και ΚΕΔΚΕ το οποίο θα αποτελέσει οδηγό ανάπτυξης συνεργασιών.
Η ανάδειξη εφαρμοσμένων πρωτοβουλιών οριζόντιας συνεργασίας για το περιβάλλον και τον εθελοντισμό σε πανελλήνια κλίμακα και η κάλυψη του κενού της χώρας σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση σε θέματα θεσμικής συγκρότησης και λειτουργίας του τρίτου τομέα.
Τέλος η συμβολή μέσα από συγκροτημένη και γνήσια αντιπροσωπευτική διαβούλευση στην Αυτοδιοικητική μεταρρύθμιση.

Τέλος το σχέδιο προβλέπει στο Συνδυασμό της πράσινης ανάπτυξη με την κοινωνική οικονομία ως μια γενικότερη προϋπόθεση για την βιωσιμότητα του σχεδίου για αυτό παραπέμπουμε σε ένα άλλο σχετικό μας υπόμνημα για την κοινωνική οικονομία .

ΟΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η οριζόντια συνεργασία των κοινωνικών δικτύων με τους φορείς της Τ.Α. και στη συγκεκριμένη περίπτωση με τους κοινωνικά δίκτυα και οργανώσεις περιβάλλοντος, είναι το κλειδί για να πάει μπροστά τόσο η υπόθεση της οικοπροστασίας , όσο και η πράσινη επιχειρηματικότητα που είναι η κινητήρια δύναμη για να έχουμε ένα βιώσιμο αστικό περιβάλλον.
Αυτές οι δύο έννοιες πάνε μαζί και θα πρέπει να τις βλέπουμε παράλληλα. Δεν μπορούμε να έχουμε την επιθυμητή προστασία του περιβάλλοντος, όπως για παράδειγμα, την μείωση της αστικής ατμοσφαιρικής ρύπανσης εάν δεν κινητοποιήσουμε οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους μέσω της εξοικονόμησης ενέργειας και της πράσινης ανάπτυξης. (το λεγόμενο κοινωνικό κεφάλαιο)
Και δεν μπορούμε να κινητοποιήσουμε πόρους και πολιτικές σε ικανό βαθμό εάν δεν κινητοποιηθούν τοπικές κοινωνίες και τοπική αυτοδιοίκηση για να «καλλιεργήσουν» το έδαφος τόσο της ζήτησης όσο και της επιχειρηματικότητας προς αυτή την κατεύθυνση.
Οι πολιτικές για το αστικό περιβάλλον και την πράσινη ανάπτυξη δεν γίνονται σε αυτόματο πιλότο. Χρειάζονται τα κοινωνικά δίκτυα και η προώθηση της συμμετοχικής δημοκρατίας στη βάση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Παραδείγματα Κοινωνικών Επιχειρήσεων

Στο τομέα υγείας, παιδείας, πολιτισμού, κοινωνικής αλληλεγγύης, προστασίας του περιβάλλοντος και πράσινης ανάπτυξης, συνεταιριστικών τραπεζών.

Στο τομέα υγείας

• Στο τομέα της υγείας εκτός από τα διάφορα μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που υπάρχουν από αιώνες, έχουμε κοινωνικές επιχειρήσεις και συνεταιρισμούς για την φροντίδα ηλικιωμένων ομάδων με ειδικά προβλήματα υγείας.
• Εταιρείες παροχής υπηρεσιών για προσπελάσιμα συστήματα μεταφορών (εταιρίες ταξί και λεωφορείων)
• Τεχνικές εταιρίες με εξειδίκευση στην κατασκευή χώρων προσπελάσιμων
• Εταιρίες πληροφορικής παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών (αναπήρους, ηλικιωμένους, κτλ)

Στο τομέα της παιδείας και της επιμόρφωσης

• Μη κερδοσκοπικές εταιρείες μελετών ερευνών και σπουδών για την ιστορία του τύπου .....
• Εκδοτικές δραστηριότητες, τοπικές εφημερίδες, περιοδικά και βιβλία.
• Δια βίου μάθηση
• Επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση

Στο τομέα κοινωνικής αλληλεγγύης

Κοινωνικά παντοπωλεία

Συστήματα μη χρηματικών αλλαγών

Στο τομέα του πολιτισμού

Διάφορα μουσεία, βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα, φεστιβάλ
Συμβουλευτικές εταιρείες διατήρησης πολιτιστικής κληρονομίας και για την τοπική πολιτιστική ανάπτυξη

Στο τομέα του περιβάλλοντος και της πράσινης ανάπτυξης

• Εταιρείες δασοπροστασίας και ανάπτυξης του πράσινου
• Διαχείρισης οικότοπων και οικοσυστημάτων
• Οικοτουρισμού και υπαίθριων δραστηριοτήτων
• Τουριστικά καταλύματα που διαχειρίζονται συλλογικές οργανώσεις
• Εταιρείες παραγωγής ήπιων μορφών ενέργειες
• Αγροτικοί - οικοτεχνικοί - αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί
• Λειτουργία εργαστηρίων: κεραμικής, δερματοτεχνίας, κατασκευής και παλαίωσης ξύλινων εικόνων, κατασκευής εκκλησιαστικού και καλλιτεχνικού κεριού, κατασκευής ευχετήριων καρτών, ανθοσύνθεσης- ανθοδετικής, θερμοκηπίου, πηλου, υφαντών, κεντημάτων, κούκλων, παραδοσιακών στολων κα
• Εταιρείες διαχείρισης αποβλήτων και υδάτων
• Εταιρείες βιολογικών καλλιεργειών, οικολογικών προϊόντων (μεταποίηση φαρμακευτικών, αρωματικών φυτών, κ.α)
• Εταιρείες μελισσοκομίας και δενδροκομίας
• Αλιευτικές εταιρείες (μεταποίηση, τυποποίηση, παραγωγή και εκμετάλλευση αλιευτικών προϊόντων)
• Εταιρείες που παρέχουν υπηρεσίες και προϊόντα εστίασης και catering

• Εταιρείες που λειτουργούν κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, φιλοξενίας
• και ψυχαγωγίας παιδιών, ηλικιωμένων ή ΑΜΕΑ

Στο τομέα της συγκέντρωσης και διαχειρίσεις κεφαλαίου

• Συνεταιρίστηκες ή «ηθικές» τράπεζες
• Οικοδομικούς συνεταιρισμούς
• Εταιρείες λαϊκής βάσης τοπικής ανάπτυξης
• Συμβουλευτική επιχειρήσεων και υλοποίησης ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων

ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ

Το ερώτημα είναι πάντα πού θα βρεθούν οι πόροι σε μια περίοδο κρίσης. Μα οι πόροι για την κοινωνική οικονομία υπάρχουν και προέρχονται κατά κύριο λόγο από τα προγράμματα της Ε.Ε που αναδεικνύουν και ενισχύουν τους κοινωνικούς και ανθρώπινους πόρους .
Το ΕΚΤ, για παράδειγμα, είναι το σημαντικότερο χρηματοδοτικό εργαλείο προς αυτή την κατεύθυνση.
Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) είναι ένα από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε., το οποίο ιδρύθηκε με σκοπό τη μείωση των διαφορών ευημερίας και επιπέδου ζωής στα κράτη μέλη και τις περιφέρειες της Ε.Ε., για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Στην Ελλάδα με βάση τους πόρους του Ε.Κ.Τ. για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 έχουμε 3 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τα οποία κατανέμονται ως εξής:
«Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013» «Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013» , «Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση 2007-2013»

Προβλέπεται ότι ένα ποσοστό περίπου 2% εως 5% θα πρέπει να απορροφάται μέσω των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Η κατεύθυνση αυτή της Ε.Ε καταστρατηγείται από το ελληνικό κράτος, ιδιαίτερα στον τομέα της δια βίου μάθησης και στο επιχειρησιακό πρόγραμμα του υπουργείου Παιδείας. Για αυτή την στρέβλωση ως Δίκτυο «Σύμπραξη ΜΚΟ» έχουμε κάνει ειδική αναφορά προς το Υπουργείο Παιδείας και δια βίου Μάθησης προκειμένου να τηρηθούν οι κοινοτικές οδηγίες σε ότι αφορά τον ρόλο και τα δικαιώματα των ΜΚΟ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οι εξελίξεις στο χώρο της οικολογίας τα τελευταία χρόνια

Με επίκεντρο το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής, μετά την παγκόσμια απογοήτευση στη συνδιάσκεψη της Κοπεγχάγης τον Δεκέμβριο του 2009, διαπιστώσαμε ότι, όχι μόνον δεν επαληθεύτηκαν οι προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν στην κοινή γνώμη από την πλευρά των κυβερνήσεων, αλλά και η ίδια η αποτελεσματικότητα των κοινωνικών πιέσεων. Με αυτόν τον τρόπο φάνηκε ότι δεν αρκούν οι λομπίστικες οργανώσεις και τα δίκτυα με τους κατακερματισμένους στόχους περιβαλλοντικής ευαισθησίας. Δεν αρκούν οι ακτιβισμοί που καταγγέλλουν αποσπασματικά την περιβαλλοντική υποβάθμιση, αλλά χρειάζεται μια άλλη συμμετοχική οικολογία, που δύναται να κινητοποιήσει ολόκληρη την κοινωνία.
Δεν αρκεί το υπάρχον επίπεδο οργάνωσης, για να αντιμετωπιστεί η κλιματική αλλαγή και το εκρηκτικό μείγμα υποβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος, που βρίσκεται σε συνδυασμό με την διογκούμενη φτώχεια.
Χρειάζεται κάτι περισσότερο. Η συμμετοχική οικολογία από όλους τους ενεργούς πολίτες, με πρόσταγμα την πράσινη ανάπτυξη για όλους και σε συνδυασμό με την κοινωνική οικονομία για τη συγκρότηση κοινωνικού κεφαλαίου για την ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας -από ένα νέο υποκείμενο επιχειρηματικότητας που αναδεικνύεται για πρώτη φορά στην ιστορία.
Αυτό σημαίνει οριζόντιες συνεργασίες παντού.
Οριζόντιες συνεργασίες με όλα τα δίκτυα που αγωνίζονται για το περιβάλλον.
Οριζόντιες συνεργασίες των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
Αυτή είναι η πρόκληση για εκείνες τις οικολογικές οργανώσεις που ασφαλώς δεν περιορίζονται να βλέπουν μόνο «το δέντρο» και να χάνουν το δάσος ολόκληρο.